

Parlamentul
Republicii Moldova

264-07 nr. 242
26 mai 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 135 din 15.05.2023)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat în titlu, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, cu menționarea următoarelor considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de dl Perciun D. și dna Morozova M., deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege prevede modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Codului muncii al Republicii Moldova nr. 154/2003 și Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

Subliniem că, potrivit Notei informative, proiectul a fost elaborat în vederea determinării unor condiții flexibile în cazul concediului paternal, prin fracționarea acestuia; asigurarea cu o indemnizație echitabilă pentru părinții care se află în concedii de îngrijire a copilului consecutiv pentru doi sau mai mulți copii și realizează activitate profesională; instituirea mai multor concedii sociale pentru părinții care sunt în proces de adopție, au adoptat un copil sau au plasat un copil în Serviciul de tutelă/curatelă în familia acestora.

Scopul proiectului de lege este de a susține familiile cu copii mici, măsură inițiată în anul 2022, inclusiv a părinților care sunt liber-profesioniști, precum și de a susține familiile care vor sau sunt în proces de

adopte a unui copil, părinților care intenționează să plaseze un copil în Serviciul de tutelă/curatelă în familia lor.

4. Ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege, relevăm că este necesar avizul Guvernului Republicii Moldova, care va conține opiniile Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Finanțelor, fiind totodată, necesară efectuarea expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, în temeiul art. 35 alin.(1) din Legea nr. 100/2017.

5. În Nota informativă alăturată proiectului, la compartimentul II și III este indicat expres că, modificările propuse vin să asigure transpunerea Directivei (UE) 2019/1158 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2019 privind echilibrul dintre viața profesională și cea privată a părinților și îngrijitorilor și de abrogare a Directivei 2010/18/UE a Consiliului.

În primul rând subliniem că, potrivit art. 31 alin.(1) din Legea nr. 100/2017, armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene se realizează în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană, cu programele internaționale încheiate cu Uniunea Europeană cu programele legislative ale Parlamentului și planurile de acțiuni ale Guvernului. Totodată, proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea trebuie să conțină instrumentele de armonizare, potrivit alineatelor (2) și (3) norma menționată, precum și să respecte cerințele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Notăm că, potrivit art. 31 alin.(4) din Legea nr. 100/2017, proiectele respective sunt supuse expertizei de compatibilitate care se efectuează în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea vizată.

În al doilea rând, atenționăm că proiectele actelor normative care urmăresc scopul armonizării legislative privesc chestiunile internaționale și statistic, în majoritatea țărilor europene, proiectele care transpun directive europene, adică cu sigla "UE", sunt elaborate în cadrul ministerelor și inițiate de Guvern.

În situația de referință, constatăm că, cerințele menționate *supra* (referitor la: etapele elaborării proiectului actului normativ sigla "UE", clauza de armonizare și tabelul de concordanță) nu au fost respectate. Subsecvent, este de notat că asigurarea transunerii unui act cu sigla "UE", trebuie să derive din Acordul de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană, or, Directiva 2010/18/UE a Consiliului, abrogată prin Directiva(UE) 2019/1158, nu este prevăzută în Acord.

În lumina celor expuse, recomandăm ca proiectul de lege să fie transmis spre expertiză Centrului de armonizare a legislației din cadrul Cancelariei de Stat, și completarea acestuia cu instrumentele de armonizare și argumentarea necesității transunerii Directivei (UE) 2019/1158.

II. Obiecții de conținut și tehnică legislativă

1. **Art. I**, proiectul vine să completeze Legea nr. 489/1999 cu un nou tip de indemnizație stabilită persoanei asigurate în cazul adopției unui copil sau luarea în plasament în Serviciul de tutelă/curatelă – indemnizație în caz de adopție.

2. Totodată, la **Art. II** din proiect este prevăzută modificarea Codului muncii, în sensul fracționării concediului paternal până la 3 fracțiuni, pentru o perioadă de cel puțin 5 zile calendaristice, precum și determinării condițiilor de acordare a concediului paternal taților care au adoptat copii. De asemenea, se propune o nouă redacție a art. 127 din Codul muncii care reglementează procedura de stabilire și acordare a concediilor pentru salariații care au adoptat copii s-au i-au luat în plasament în Serviciului de tutelă/curatelă în familia sa.

Astfel, potrivit redacției noi a art. 127 din Codul Muncii, cuprinsă la Art. II pct. 3 din proiect, desprindem că salariatul beneficiază de concediu parțial plătit dacă a adoptat un copil. Adicional, reținem asupra faptului că proiectul nu prevede ce se întâmplă cu salariații care au adoptat doi sau mai mulți copii, cu toate că în proiect este prevăzută și această situație – art. 18³ alin.(5), propus spre completarea Legii nr.289/2004 (Art. III pct. 6 din proiect). Din acest considerent, recomandăm completarea Art.II pct. 3 din proiect cu pluralul cuvântului "copil", întru asigurarea corelării prevederilor din proiect, dar și respectarea normei înserate la lit. a) alin.(4) al art. 3 din Legea nr. 100/2017.

În corespundere cu practicile comune de redactare, propunem expunerea dispoziției pct. 3 din Art. II în următoarea redacție:

"3. Art.127 va avea următorul cuprins:"

3. Cu referire la **Art. III** din proiect, constatăm că, acesta se referă la modificarea Legii nr. 289/2004. În primul rând, constatăm extinderea listei de tipuri de prestații de asigurări sociale cu alte 3 tipuri, precum: indemnizația unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil, indemnizația unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă și curatelă, și indemnizația lunară pentru creșterea copilului adoptat sau luat în plasament în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă cu vârstă mai mare de 3 ani.

Cu titlu de referință, menționăm că nu este argumentată necesitatea completării art. 7 cu alin.(2²), prin care se propune ca baza de calcul pentru acordarea indemnizațiilor prevăzute la Art. III pct. 1 din proiect, să se calculeze din venitul lunar mediu asigurat realizat în ultimele 12 luni premergătoare lunii acordării concediului parțial plătit, în raport cu indemnizația paternală, unde baza de calcul va fi stabilită, potrivit art.7 alin.(2¹), din ultimele 3 luni premergătoare nașterii copilului.

Îndeosebi, menționăm că la determinarea venitului mediu lunar asigurat pentru calculul indemnizației paternale, conform alin.(4¹) din art.7, acesta se va determina prin *împărțirea venitului asigurat realizat la toate unitățile în ultimele 3 luni calendaristice premergătoare lunii nașterii copilului la numărul de luni în care acesta a fost realizat*, iar în cazul adopției, potrivit Art. III pct. 3 subpct. 5) din proiect, se va ține cont

de venitul realizat în ultimele 6 luni calendaristice, premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.

În lumina celor expuse constatăm că, proiectul nu asigură corelarea normelor, în sensul art. 3 alin.(4) lit. a) din Legea nr. 100/2017, precum și nu asigură respectarea prevederilor art. 16 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, întrucât toți părinții sunt egali în fața legii, și respectiv, aceștia nu pot fi supuși discriminării prin faptul adoptării copilului.

4. La **Art. III pct. 6** din proiect,

- partea dispozitivă a acestui punct se va prezenta în următoarea formă:

” **6.** Legea se completează cu articolele 18² și 18³ cu următorul cuprins:”;

- în conținutul art. 18³, cuvântul „*l-a*” utilizat în expresia referitoare la luarea în plasament (*în speță*: alin. (1), alin.(4), alin. (7)), urmează a fi exclus, întrucât la Art. III pct. 1 literele d²) și f¹) sunt prezentate noțiunile la care se face referință. În context, atenționăm că în scopul respectării prevederilor consemnate la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în întreg conținut al **Art. I** din proiect se recomandă substituirea cuvintelor „*în Serviciul de tutelă/curatelă*” cu textul „*în cadrul Serviciului de tutelă/curatelă*”, ” la forma gramaticală corespunzătoare.

Totodată, dispozițiile alin.(7) de la art. 18² și alin.(8) de la art. 18³ urmează a fi revizuite redacțional, întru respectarea cerințelor prevăzute de art. 54 alin.(1) lit. a) și lit. j) din Legea nr. 100/2017, care stabilesc că conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis cu respectarea regulilor gramaticale, iar *verbele sunt utilizate la timpul prezent*.

În concluzie, relevăm că la examinarea proiectului urmează a se ține cont de recomandările propuse în prezentul aviz, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex.: Olga Barbălată,
tel. 820-183